

Advies Beleidsregels bijzondere bijstand

Het advies is gebaseerd op de volgende stukken die de ASD tot haar beschikking heeft gekregen:

- De beleidsregels zoals die tot heden gelden; “beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Voorst 2010”;
- De voorgestelde gewijzigde tekst: “beleidsregels bijzondere bijstand 2023 -2024;
- Vragen van Margreet Kiers met antwoorden van Heleen Kamminga en Bert Zielhuis d.d. 10-08-2023;
- Vragen van Katinka van Heerde met antwoorden van Bert Zielhuis en Heleen Kamminga d.d. 10-08-2023;
- Vragen van Agnes Simons met antwoorden;
- De informatie dat er in 2022 in de gemeente Voorst 218 mensen bijzondere bijstand hebben ontvangen waarvan 120 bijzondere bijstand ontvangen voor de kosten van bewindvoering (mail 22-08-2023 Heleen Kamminga);
- De toelichting gegeven tijdens de vergadering van 19 september 2023, terug te vinden in de notulen van de vergadering van de ASD van 19 september 2023;
- “Wijzigingen bij de beleidsregels bijzondere bijstand en minimaregelingen gemeente Voorst 2023-2024”; een kort overzicht van alle wijzigingen.

Bekendmaking van de mogelijkheden van bijzondere bijstand

De Adviesraad hecht er veel waarde aan dat de beleidsregels en de mogelijkheden om bijzondere bijstand (maar ook breder – dit geldt dus voor alle minimaregelingen) te krijgen, onder een zo breed mogelijk publiek bekendheid krijgen. De ASD denkt dat onder een deel van de doelgroep – mensen die wel werken, geen bijstand ontvangen maar een laag inkomen hebben, de regeling en de mogelijkheden van het verkrijgen van bijzondere bijstand onvoldoende bekend zijn.

Ook is het voor een deel van de doelgroep wellicht niet bekend dat zij gebruik kunnen maken van de collectieve ziektekostenverzekering (gemeentepolis). Daarom wil de ASD dit nog graag dit jaar bij de doelgroep onder de aandacht brengen.

Hoe zorgt de gemeente ervoor dat de nieuwe beleidsregels goed bekend gemaakt worden?

Ruimhartig beleid

In deze tijden, waarin veel mensen het financieel zwaar hebben, is het belangrijk dat armoede zo veel mogelijk voorkomen wordt en dat mensen die het nodig hebben extra ondersteuning krijgen. De ASD is blij dat de gemeente Voorst een ruimhartig beleid voert ten aanzien van de bijzondere bijstand. Dit komt naar voren bij het hanteren van een vermogensgrens en dat ook bij een inkomen hoger dan 125 % van de bijstandsnorm het mogelijk is nog bijzondere bijstand te krijgen. Ook het feit dat er een hardheidsclausule is opgenomen in de beleidsregels is fijn: in bijzondere gevallen kan iemand altijd een aanvraag doen, ook als men ogenschijnlijk niet direct onder de beleidsregels valt.

De ASD zou het goed vinden dat in de inleiding nog eens extra nadruk wordt gelegd op maatwerk en de hardheidsclausule.

Ten aanzien van de voorgestelde wijzigingen

Ten aanzien van de inleiding, punt 1:

De tekst in de inleiding onder 1 zegt dat bijzondere bijstand in principe achteraf wordt verstrekt, in de antwoorden wordt opgemerkt dat de bijstand nog kan worden aangevraagd binnen drie maanden nadat de kosten zich hebben voorgedaan maar ook dat de bijzondere bijstand moet worden aangevraagd voordat de kosten zich voordoen, idem artikel 4 lid 2. Artikel 4 lid 3 geeft dan weer aan dat het nog tot drie maanden daarna kan mits de noodzaak nog kan worden vastgesteld.

De tekst in combinatie met de toelichting lijkt innerlijk tegenstrijdig, een verduidelijking hiervan ziet de adviesraad graag toegevoegd bij punt 1.

De volgende passage is opgenomen in de inleiding bij punt 1: *“Alleen wanneer het om hoge kosten gaat die de belanghebbende onmogelijk zelf kan voorschieten kan vooraf bijzondere bijstand worden verstrekt”*.

De ASD denkt dat het voor belanghebbenden in het algemeen niet mogelijk is de kosten voor te schieten gezien hun financiële situatie, zij hebben een inkomen of uitkering op absoluut minimumniveau en hebben meestal geen financiële ruimte de kosten eerst zelf te betalen. Mogelijk moeten zij daarna ook een tijdje wachten voordat het bedrag weer door de gemeente aan hen wordt vergoed. De ASD vindt dat het voor iedereen standaard mogelijk moet zijn dat de kosten direct aan de leverancier worden vergoed. Er kan gewerkt worden met een “prof-forma nota/voorschotnota of/offerte. Zie ook artikel 5 lid 3 waar die mogelijkheid wordt genoemd. Dit zou de standaard werkwijze moeten zijn.

Dus toekenning op basis van de pro forma-nota dan wel prijsopgave en als de kosten daadwerkelijk zijn gemaakt dan de nota rechtstreeks betalen aan de leverancier (bv bij een bril).

Inleiding punt 2: ASD vindt het belangrijk dat ook voor de cliënten duidelijk is dat de deskundige een onafhankelijke deskundig is. Graag dus het woordje “onafhankelijk” invoegen.

Beleidsregels/tekst – reactie per artikel

Artikel 3, a en b: er lijkt taaltechnisch iets niet juist te zijn want bij b. staat alleen maar: “betreft”.

Artikel 13: Detentie/instelling: De ASD vindt het belangrijk dat hier maatwerk wordt geleverd, kijk hoe lang iemand daadwerkelijk moet zitten of in een instelling moet verblijven, is dat langer dan 6 maanden dan per geval kijken of er nog woonkosten worden vergoed.

Artikel 14 of artikel 24: medische kosten: De ASD vindt het belangrijk dat de kosten voor Podotherapie worden vergoed.

Artikel 16 punt 3: tijdens de vergadering is besproken dat nabestaanden ook een broer of zus kunnen zijn. De ASD ziet dit dus graag toegevoegd bij artikel 16.

Artikel 20: contactlenzen/bril. De ASD vindt het belangrijk dat de vergoeding voor de bijzondere bijstand voor contactlezen wordt verruimd omdat steeds meer mensen vanuit een behandeling contactlezen nodig hebben.

Artikel 22, Woonkostentoeslag: de termijn gaat van een jaar naar een half jaar maar kan eventueel verlengd worden met maximaal een jaar. De ASD acht een half jaar, in het licht van de woningnood en hoge huren, te kort.

Artikel 22: woonkostentoeslag:

De belanghebbende zal moeten verhuizen en meestal aangewezen zijn op een sociale huurwoning. In dat geval is het vaak nodig urgentie te vragen: het is in deze tijden niet eenvoudig om op korte termijn een huurwoning in de sociale sector te krijgen en ook niet om urgentie te krijgen. Indien er sprake is van een noodzaak tot verhuizing acht de ASD het van belang dat de gemeente hierin schakelt met de urgentiecommissie (informatie-uitwisseling, samenwerking, overleg). Een actieve rol van de gemeente op dit punt is gewenst en wordt door de adviesraad gezien als een belangrijke meerwaarde. De samenwerking maakt dat de individuele situatie beter en helder in beeld wordt gebracht waardoor ook hier maatwerk kan worden geleverd, wat maakt dat het specifieke besluit wel/geen urgentie, ook breed wordt gedragen. De ASD geeft dit de gemeente in overweging indien die handelwijze nog niet bestaat. De ASD ziet dat dan graag benoemd, òf in de inleiding òf in de tekst van de beleidsregels.

De ASD heeft nog wel een vraag over de noodzakelijke verhuizing. Hoe gaat de gemeente om met een inwoner die tot de eerste betaaldatum van zijn bijstandsuitkering over onvoldoende middelen beschikt om de eerste maand huur en eventuele borgsom te betalen. Kunnen zij ook aanspraak maken op bijzondere bijstand? De ASD acht dit wel gewenst.

Artikel 27: Gemeente heeft aangegeven dat er nog nooit een aanvraag is gedaan voor een Gehandicapten Parkeerplaats. Echter, op de website van de gemeente blijkt dat het aanvragen en/of aanleggen van een gehandicaptenparkeerplaats prijzig is: kosten voor het verkrijgen van een op kenteken toegewezen parkeerplaats is € 191,80. Het aanleggen van de parkeerplaats op kenteken kost € 290,00. Het wijzigen van kenteken op een onderbord kost € 57,-. Het verplaatsen kost € 180,-. Ook al komen deze kosten wellicht nu niet voor in de gemeente Voorst of wordt dit door een andere afdeling afgehandeld, het advies is wel om deze kosten onder artikel 27 te brengen.

Artikel 32:

Lid 1: noodzakelijke bijkomende kosten iets meer specificeren: noodzakelijk kosten zijn o.a. griffierecht, uittreksels, kosten deurwaarder.

Lid 3: peiljaarverlegging: de Raad voor Rechtsbijstand kent een systeem van peiljaarverlegging: het jaar waarop de eigen bijdrage wordt gebaseerd is 2 jaar voor het jaar van de aanvraag (dus nu 2023, inkomen van 2021 is relevant). Wijkt het inkomen in 2023 aanzienlijk af dan kan de rechtszoekende zelf bij de Raad voor Rechtsbijstand peiljaarverlegging vragen.

Lid 3 is qua tekst onduidelijk: wat wordt er bedoeld, gezien vorenstaande? Beter is te melden dat van de belanghebbende verwacht mag worden dat hij indien van toepassing peiljaarverlegging vraagt bij de Raad voor Rechtsbijstand. Dat gaat niet via een check bij de belastingdienst maar de belanghebbende moet zelf de gegevens van dat jaar aanleveren en aantonen dat het inkomen in het jaar van de rechtsbijstand sterk gedaald is.

Resultaatsbeoordeling: In bijvoorbeeld familiezaken - zoals een echtscheiding - volgt een resultaatsbeoordeling? Iemand kan recht hebben op een toevoeging en het inkomen kan ook recht geven op bijzondere bijstand: maar dan: als er resultaat is (bijvoorbeeld door verkoop van een woning) wordt de toevoeging ingetrokken en moet de rechtszoekende de advocaat een uurtarief betalen. Hoe wordt hier door de gemeente mee om gegaan? Wordt hier later nog naar gekeken en wordt dan de bijzondere bijstand teruggevorderd? Dus wellicht een lid 5 toevoegen waarin wordt aangegeven dat het besluit kan worden herzien naar aanleiding van een resultaatsbeoordeling.

Lid 4 is strijdig met lid 1 want er kunnen bijkomende kosten zijn. Als het anders bedoeld is dan is de strekking van lid 4 voor de ASD niet duidelijk.

Artikel 34:

Lid 3: de ASD ziet niet in waarom de vergoeding pas in dient te gaan bij een verblijf langer dan vier weken. De ASD vindt dat een vergoeding direct kan worden verstrekt.

Lid 5: hier toevoegen dat het om een enkele reis van 30 km gaat.

Artikel 42: De ASD vindt het belangrijk dat ook volwassenen aan sport kunnen doen. Sportschoenen (bijvoorbeeld voetbalschoenen) die voor een bepaalde sport moeten worden aangeschaft drukken te veel het inkomen van de inwoner. Tweedehands sportschoenen aanschaffen is niet wenselijk omdat gedragen schoenen naar de voet van de eerste eigenaar zijn gaan staan en op bepaalde vlakken is gaan slijten. Het dragen van 2^{de} hands schoenen kan daarom nadelig effect hebben op de gezondheid.

De ASD vindt daarom dat een tegemoetkoming voor volwassenen aan sporten wenselijk is.

Opgesteld door de Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Voorst, Margreet Kiers en Agnes Simons

18 oktober 2023

M. Huurnink, voorzitter

K. van Heerde, secretaris